

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Повсякденне життя
інтелігенції»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Етнологія»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри етнології і
археології
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Загальні і фахові компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання
7. Система оцінювання навчальної дисципліни
8. Політика навчальної дисципліни
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Повсякденне життя інтелігенції»
Викладач (-і)	Дрогобицька Оксана Ярославівна, к.і.н., доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
E-mail викладача	oksana.drohobytska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний Вибіркові навчальні дисципліни.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 12 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pro.if.ua
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/семінарських занять, або ж щочетверга після занять з 14.00 до 15.00 в 619.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
«Повсякденне життя інтелігенції» є курсом вільного вибору, передбаченим навчальним планом для здобуття освітнього рівня магістр історії та археології за освітньою програмою «Етнологія». Курс зорієнтований на застосування здобувачами отриманих знань, умінь і навичок у майбутній професійній діяльності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за галузю знань 03 Гуманітарні науки, спеціальністю 032 «Історія та археологія», освітньою програмою «Етнологія» з дисципліни «Повсякденне життя інтелігенції». Підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі історії та етнології, які володіють знаннями про закономірності процесу формування інтелігенції, особливості повсякденного життя, духовної і матеріальної культури представників цієї верстви та їхню роль в розгортанні культурно-просвітнього та суспільно-політичного руху. Через вивчення різних форм громадської діяльності інтелігенції виховання прагнення до активної суспільної роботи і вироблення власної позиції як у політичній, так і в культурно-освітній сферах.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подати системні, комплексні знання з курсу «Повсякденне життя інтелігенції»; • виокремити основні закономірності формування освіченої верстви, специфіку її матеріальної і духовної культури; • навчити використовувати у науковій та професійній діяльності знання, отримані у ході вивчення курсу. 	

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі розуміння історії формування інтелігенції XIX – початку XX ст.; здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово; здатність до пошуку та аналізу інформації про повсякденне життя інтелігенції з різних джерел, в тому числі й іноземною мовою; здатність працювати в міжнародному контексті; цінування та повага різноманітності та мультикультурності, в тому числі і на прикладах з повсякденного життя інтелігенції.

Фахові компетентності – здатність виявляти та досліджувати історичні, етнографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію, пов'язану з повсякденним життям інтелігенції у минулому і сучасності; здатність здійснювати історичні та етнологічні дослідження з проблем повсякденного життя інтелігенції, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук; здатність презентувати та обговорювати результати досліджень з історії освіченої верстви; здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності; здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

5. Програмні результати навчання

- У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен **знати:**
- Джерела та історіографію вивчення повсякденного життя української інтелігенції;
- найважливіші факти з минулого інтелігенції;
- основні шляхи формування інтелігенції, особливості її матеріальної та духовної культури;
- участь інтелігенції в процесі створення національних культурно-просвітніх інституцій, соціально-економічних організацій, молодіжних товариств;
- біографічні дані та основні віхи діяльності видатних представників освіченої верстви.
- **Вміти:**
- аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень з історії та побуту інтелігенції;
- працювати з письмовими, усними, етнографічними, речовими джерелами й розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів

музеїв, участі у наукових й етнографічних експедиціях;

- планувати і виконувати наукові дослідження, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки;
- Застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів з історії інтелігенції;
- здійснювати аналіз конкретних ситуацій з урахуванням історичного контексту, а також дати об'єктивну оцінку діяльності видатних представників освіченої верстви у суспільно-політичній, культурно-освітній та соціальній сферах;
- узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2-й семестр	032 «Історія та археологія» освітня програма «Етнологія»	1-й курс	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	семінари	самост. роб
Тема 1. Предмет, завдання і джерела курсу. Інтелігенція як національний феномен.	2		
Тема 2. Джерела і шляхи формування інтелігенції		2	8
Тема 3. Соціальна структура інтелігенції: кількісна та якісна характеристики	2		4

Тема 4. Галузево-професійна характеристика української інтелігенції		4	
Тема 5. Матеріальне становище інтелігенції у XIX – 30-х рр. XX ст.	2		8
Тема 6. Роль інтелігенції в організаційному становленні феміністичного руху		2	12
Тема 7. Освітні традиції інтелігенції		2	6
Тема. 8. Режим дня і способи проведення дозвілля	2		
Тема 9. Сім'я і родинний побут	2		4
Тема 10. Громадський побут інтелігенції		2	4
Тема 11. Особливості матеріальної культури	2	2	6
Тема 12. Персоналістика: видатні представники інтелігенції		4	8
ЗАГ:	12	18	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Підсумковий контроль рівня знань та успішності здобувачів відбувається у формі заліку. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 30 балів), балу за контрольну роботу (максимально 50 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом за семестр з даної дисципліни.</p> <p>Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 теоретичні завдання (оцінюється по 10 балів кожне); • 1 завдання на знання п'яти термінів (по 2 бали за кожний термін); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Приклади типового завдання для контрольної роботи:</p>

	<p>Завдання № 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студентські товариства як осередки формування інтелігенції. 2. Особливості феміністичного руху в Галичині. 3. Повсякденне життя юристів (XIX – 30-ті рр. XX ст). 4. Дайте визначення термінів «інтелігенція», «ринський», «реальна школа», «сурдут», «матура». 5. Тестові питання. <p style="text-align: center;">Питання до контрольної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела формування інтелігенції. 2. Матеріальне становище інтелігенції. 3. Вплив середніх шкіл на формування національної інтелігенції. 4. Роль вищих навчальних закладів у процесі становлення української інтелігенції. 5. Студентські товариства як осередки формування інтелігенції. 6. Галузево-професійна характеристика української інтелігенції: Педагогічні кадри. 7. Повсякденне життя юристів. 8. Працівники медичної галузі. 9. Творча інтелігенція. 10. Науково-технічна інтелігенція. 11. Особливості феміністичного руху в Галичині. 12. Жіночі організації і товариства другої половини XIX – 30-х рр. XX ст. <p>Контрольна робота виконується від руки на семінарському занятті № 8.</p> <p>Під час дистанційного навчання письмова контрольна робота замінюється на тестову контрольну роботу (50 тестів по 1 балу за питання).</p>
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи здобувачів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p>

«5» балів – знання відмінні.

Здобувач глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Відмінно оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків; знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал з історії інтелігенції. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. На високому рівні вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації. Вміє проводити, презентувати наукові дослідження та аналізувати їхні результати.

«4» бали – знання здобувача добрі.

Здобувач володіє теоретичними знаннями з курсу «Повсякденне життя інтелігенції», використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси, обізнаний з історіографією того чи іншого питання. Добре оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних істориків; знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал з історії інтелігенції. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу. У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

«3» бали – знання здобувача задовільні.

Здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Погано оперує основними термінами і поняттями; не достатньо знає методологію наукового дослідження. Не достатньо аналізує, співставляє та узагальнює матеріал з історії інтелігенції. Не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки. Не завжди вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, на належному рівні аналізувати результати наукових досліджень.

	<p>«2» бали – знання здобувача незадовільні.</p> <p>У відповіді є суттєві помилки. На належному рівні не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати матеріал з історії інтелігенції. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не завжди вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, на належному рівні аналізувати результати наукових досліджень.</p>
<p>Самостійна робота та індивідуальне завдання</p>	<p>Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю та підготовки мультимедійного проекту.</p> <p style="text-align: center;"><u>ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ПРОЕКТУ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культурно-освітня діяльність духовенства в Галичині в ХІХ – 30-х рр. ХХ ст. 2. Культурно-освітня діяльність вчителства в Галичині в ХІХ – 30-х рр. ХХ ст. 3. Особливості українського феміністичного руху. 4. Участь інтелігенції в громадських організаціях. 5. Адвокати у Східній Галичині: чисельність, динаміка розміщення і матеріальне становище. 6. Розвиток журналістики у Східній Галичині. 7. Жінки у житті і творчості Василя Стефаника. 8. Життєвий шлях і творча спадщина Є.Бохенської. 9. Життєвий шлях і творча спадщина Івана Федорака (Садового). 10. о. Т. Бордуляк – священик, письменник і громадський діяч. 11. о. Ю. Кміт – священик, письменник і громадський діяч. 12. Життєвий і творчий шлях Соломії Крушельницької. 13. Життєвий шлях і творча спадщина Марійки Підгірянки. 14. Софія Морачевська – перша жінка-лікар у Галичині. 15. Софія Парфанович – життєвий шлях і медична кар’єра. 16. «Автобіографія» Мілени Рудницької як джерело до вивчення повсякденного життя інтелігенції кінця ХІХ – 30-х рр. ХХ ст. 17. Трагедія родини Крушельницьких.

Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом. Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» і виконання усіх видів робіт, передбачених робочою навчальною програмою.																										
Підсумковий контроль	<p>Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Для того, щоб одержати залік, необхідно виконати всі види роботи і набрати не менше 50 балів. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 30 балів), балу за контрольну роботу (максимально 50 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів.</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів, які отримують здобувачі</p> <table border="1" data-bbox="469 790 1406 1093"> <thead> <tr> <th colspan="6">Поточне оцінювання та самостійна робота</th> <th rowspan="2">Сума</th> </tr> <tr> <th colspan="3">Змістовий модуль 1</th> <th colspan="3">Змістовий модуль 2</th> </tr> <tr> <th>Поточне оцінювання Т1-Т6</th> <th>Індивідуальне завдання</th> <th>Сума</th> <th>Поточне оцінювання Т7-Т12</th> <th>Контрольна робота</th> <th>Сума</th> <th rowspan="2">100</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>20</td> <td>20</td> <td>40</td> <td>10</td> <td>50</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table> <p>Т1, Т2 ... – теми.</p> <p style="text-align: center;">ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО КУРСУ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання курсу. Інтелігенція як національний феномен. 2. Джерела і шляхи формування інтелігенції. 3. Родини греко-католицького духовенства як джерела формування інтелігенції. 4. Система освіти у гімназіях. 5. Система освіти у реальних школах. 6. Вища освіта у Галичині (XIX – 30-ті рр. XX ст.). 7. Вплив середніх шкіл на формування національної інтелігенції. 8. Роль вищих навчальних закладів у процесі становлення української інтелігенції. 9. Студентські товариства як осередки формування інтелігенції. 10. Галузево-професійна характеристика української інтелігенції. 11. Юристи: соціальна характеристика. 12. Працівники медичної галузі. 13. Творча інтелігенція. 14. Науково-технічна інтелігенція. 	Поточне оцінювання та самостійна робота						Сума	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Поточне оцінювання Т1-Т6	Індивідуальне завдання	Сума	Поточне оцінювання Т7-Т12	Контрольна робота	Сума	100	20	20	40	10	50	60
Поточне оцінювання та самостійна робота						Сума																					
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2																								
Поточне оцінювання Т1-Т6	Індивідуальне завдання	Сума	Поточне оцінювання Т7-Т12	Контрольна робота	Сума	100																					
20	20	40	10	50	60																						

15. Педагогічні кадри.
16. Греко-католицьке духовенство Галичини як окрема соціальна верства.
17. Основні джерела прибутків представників духовенства.
18. Особливості матеріального становища педагогів.
19. Матеріальне становище викладачів середніх та вищих шкіл.
20. Повсякденний побут і матеріальне становище учня гімназії.
21. Повсякденний побут і матеріальне становище студента Духовної семінарії.
22. Особливості феміністичного руху.
23. Марійка Підгірянкa та І. Блажкевич у боротьбі за права жінок.
24. Права та обов'язки жінки-селянки та жінки-інтелігентки: порівняльний аспект.
25. Роль творів О.Кобилянської «Царівна» та «Людина» у становленні феміністичного руху.
26. Рівень освіченості представників інтелігенції.
27. Народознавча діяльність інтелігенції.
28. Особливості вибору професії серед вихідців із інтелігентних кіл.
29. Освіта дівчат наприкінці ХІХ – 30-х рр. ХХ ст.
30. Особливості виховання у родинах інтелігенції.
31. Режим дня представників інтелігенції.
32. Способи проведення дозвілля у середовищі інтелігенції.
33. Сім'я інтелігенції: кількісні і якісні характеристики.
34. Принципи вибору пари серед представників інтелігенції.
35. Специфіка взаємин всередині родини (патріархальний та егалітарний тип авторитету).
36. Родинні свята та обряди.
37. Особливості відзначення календарних свят у родинах інтелігенції.
38. Громадські обов'язки і повноваження представників інтелігенції (вчителів, священників, адвокатів і лікарів).
39. Участь інтелігенції в громадських організаціях краю.
40. Особливості харчування представників інтелігенції.
41. Житло і комплекс господарських забудов.
42. Стиль «модерн» в одязі інтелігенції.
43. Елементи традиційної ноші в костюмі інтелігента.
44. Одяг інтелігенції у 20-х – 30-х рр. ХХ ст.
45. Ритуальне та повсякденне вбрання духовенства.

	<p>46. Господарство сільської інтелігенції.</p> <p>47. Іван Франко (1856 – 1916) як видатний поет, прозаїк, етнограф і видавець.</p> <p>48. Життєвий шлях і громадська діяльність Василя Стефаника (1871 – 1936).</p> <p>49. Уляна Кравченко (1861 – 1947) – перша жінка поетеса у Галичині.</p> <p>50. Константина Малицька (1872 – 1947): громадська діячка, педагог і письменниця.</p> <p>51. Андрій Чайковський (1857 – 1935): життєвий шлях і творча спадщина.</p> <p>52. Творча еліта (С.Крушельницька, М.Голинський, О.Мишуга, М.Менцінський та інші).</p> <p>53. Відомі композитори та музиканти (О.Вітошинський, О.Нижанківський, В.Барнич, Д.Січинський та інші).</p> <p>54. Провідні спеціалісти у медицині (М.Панчишин, С.Окуневська-Морачевська, С. Парфанович).</p> <p>55. Відомі представники науково-технічної інтелігенції – інженери та архітектори.</p>
--	--

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Контрольна письмова робота має бути виконана на 8 семінарському занятті. У якості індивідуального завдання здобувач замість мультимедійного проекту, може підготувати до друку тези конференції, присвячені представникам інтелігенції. Тези чи стаття мають відповідати усім вимогам, містити наукову новизну та належно оформлений бібліографічний апарат.

Вимоги до оформлення мультимедійного проекту

Мультимедійні проекти (презентації) виконуються у програмі для підготовки презентацій Power Point. Об'єм такого проекту повинен складати не менше ніж 10 слайдів. Структура проекту має відповідати структурі реферату. На одній сторінці (слайді) розміщуються 1–2 зображення, підписи або текст. Зображення мають складати не менше 2/3 об'єму проекту (презентації).

Проект також можна виконати у вигляді підбірки архівних, усних джерел до обраної теми.

Академічна доброчесність:

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ:

https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/code_of_honor-2.doc

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання заліку з курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізненнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 14.00 год. – 15.00 год.

Пропущене заняття здобувач може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо.

Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

9. Рекомендована література

Базова література

1. Благий В. Шкільництво в Галичині на початку ХХ ст.: історико-соціологічний аспект. Львів: Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України, 1999. 76 с.
2. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV–XVIII ст.: Пер. з фр. К.: Основи, 1995. Т. 1. Структури повсякденності: можливе і неможливе. 543 с.
https://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/Materialna_tsyvilizatsiia_ekonomika_i_kapitalizm_XV-XVIII_st_Tom_1/
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ-ХХ століття. – К., 2019. – 656 с.
<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
4. Дрогобицька О. Традиція і модерн: Побут української сільської інтелігенції Галичини (кінець ХІХ – 30-ті рр. ХХ ст.). Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. 540 с.
5. Завгородня Т. Підготовка вчителів для української народної школи Галичини (1919–1939 роки). Івано-Франківськ: Плай, 1999. 136 с.
6. ЗУНР (1918 – 1923 рр.): Ілюстрована історія. Львів: Манускрипт, 2008.
7. Колб Н. З Богом за церкву і вітчизну: греко-католицьке парафіяльне духовенство в Галичині у 90-х роках ХІХ століття. Львів, 2015. 322 с.
8. Коляда І. А. Українська інтелігенція в Росії: суспільно-політична та

- соціально-культурна діяльність (друга половина XIX – початок XX ст.). К.: Інститут історії України НАН України, 2010. 400 с.
9. Курляк І.Є. Класична освіта на західноукраїнських землях (XIX – перша половина XX століття). Історико-педагогічний аспект. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. 328 с.
 10. Марчук В. Церква, духовність, нація. Українська греко-католицька церква в суспільному житті України XX ст. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 464 с.
 11. Маланчук-Рибак О. Ідеологія та суспільна практика жіночого руху на західноукраїнських землях XIX – першої третини XX ст.: типологія та європейський культурно-історичний контекст: Монографія. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 500 с.
 12. Нагачевська З. Педагогічна думка і просвітництво в жіночому русі Західної України (друга половина XIX ст. – 1939 р.): Монографія. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2007. 764 с.
 13. Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурській Галичині: освічена верства й емансипація нації. Львів, 2014. 612 с.
http://uamoderna.com/images/novi_publicacii/Svyatoslav-Paholkiv/Pacholkiv_Ukr_inteligenca.pdf
 14. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття: монографія. Івано-Франківськ, 2013. 932 с.
 15. Савчук Б. Жіноцтво в суспільному житті Західної України (остання третина XIX ст. – 1939 р.). Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999. 280 с.

Додаткова література

16. Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження: У 3 т. / Упорядкування Б.З. Якимовича за участю З.Т.Грень, О.В. Седяра; Редкол.: Б.З.Якимович (голова) та ін. Львів, 2002. Т.1. 514 с.
17. Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження: У 3 т. / Упорядкування Б.З. Якимовича за участю З.Т.Грень, О.В. Седяра; Редкол.: Б.З.Якимович (голова) та ін. Львів, 2002. Т.3. 576 с.
18. Арсенич П. Родина Заклинських. Івано-Франківськ, 1995. 56 с.
19. Арсенич П. Родина Озаркевичів. Коломия: Вік, 1998. 64 с.
20. Арсенич П. Священничий рід Бурачинських. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004. 192 с.
21. Арсенич П., Федорів Т. Родина Бандерів. Івано-Франківськ, 1998. 104 с.
22. Барвінський О. Спомини з мого життя / Упор. А. Шацька, О. Федорук; ред. Л. Винар, І. Гирич. К.: Смолоскип, 2004. 528 с.
23. Вітвіцький О. Участь греко-католицького духовенства в роботі українських громадських організацій Східної Галичини на поч. XX ст. // Визвольний шлях. 2002. Кн. 12 (657). С. 55–62.
24. Гелей С. Для загального добра: Вплив Української Греко-католицької Церкви на становлення та розвиток кооперативного руху в Галичині // Дзвін. 2003. № 4. С. 117–125.

25. Голинський М. Спогади / Упорядники: Г.Тихобаєва, І.Криворучка, Д.Білавич. Львів: Апрорі, 2006. 616 с.
26. Дрогобицька О. Весілля у родинах галицької сільської інтелігенції наприкінці ХІХ – 30-х років ХХ ст.: соціальний аспект // Весільна обрядовість у часі і просторі. Одеса, 2010. С. 89-97.
27. Дрогобицька О. Побут української сільської інтелігенції Галичини: історіографія проблеми <http://phh.dspu.edu.ua/article/view/172178>
28. Дрогобицька О. Роль галицької сільської інтелігенції в розбудові місцевої системи охорони здоров'я (кінець ХІХ – 30-ті рр. ХХ ст.) http://www.irbis-nbuv.gov.ua/TR=Vpu_Ist_2013_23-24_10
29. Дрогомирецька Л. Греко-католицьке духовенство Галичини в українському кооперативному русі (1920–1939 рр.) // Вісник Прикарпатського університету: Історія. Івано-Франківськ: Плай, 2003. Вип. VII. С. 77–89.
30. Колб Н. Матеріальне становище греко-католицьких парохів у Галичині на початку ХХ століття (на прикладі Львівської архієпархії) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 9. Львів, 2001. С. 465–479.
31. Коляда І. А. Вчительська інтелігенція Наддніпрянської України: порівняльний аналіз матеріального та побутового становища (друга половина ХІХ – початок ХХ сторіччя) // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер. : "Історія та географія". 2012. Вип. 43. С. 104-108. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ist_2012_43_22
32. Кравченко У. Із записок учительки // Кравченко У. Записки учительки. Львів: Апріорі, 2010. С. 82–109.
33. Кравченко У. Спогади учительки // Кравченко У. Записки учительки. – Львів: Апріорі, 2010. С. 21–81.
34. Лицур Н. Культурно-релігійне виховання молоді в сім'ях української міської інтелігенції Галичини (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) // Карпати: людина, етнос, цивілізація. 2011. Вип.3. С. 126–130.
35. Лицур Н. Основи етикету в міських інтелігентних родинах Галичини (кінець ХІХ – 30-ті рр. ХХ ст.) // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Історія. 2012. Вип. 21. С. 175–181.
36. Мілена Рудницька. Статті. Листи. Документи / Упоряд. М. Дядюк. Львів, 1998. 843 с.
37. Мисак Н. Українські лікарі в Галичині (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.): соціально-професійна характеристика // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету: Збірник наукових праць. 2008. Вип. 9. С. 180–193.
38. Мисак Н. Українські народні вчителі в Галичині на рубежі ХІХ–ХХ ст.: правове становище та національна дискримінація (за матеріалами періодичних видань) // Наукові зошити історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Збірник наукових праць. 2005. Вип. 7. С. 191–200.

39. Мисак Н. Формування української інтелігенції в Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст. // Україна соборна: Зб. наук. статей. К., 2005. Вип. 2. Ч. II: Соціокультурні, етноконфесійні та демографічні проблеми формування української нації. С. 235–245.
40. Нікітенко А. “Я розів’ю, я наведу її на розум!”: шлюбні ідеали та стратегії у середовищі народолюбної інтелігенції Наддніпрянської України другої половини XIX ст. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2017. Вип. 48. С. 51-56. http://old.istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/48/10.pdf
41. Савчук Б. Корчма: алкогольна політика і рух тверезості в Західній Україні у XIX – 30-х роках XX ст. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001. 248 с.
42. Савчук Б. Адвокатська, економічна і громадсько-політична діяльність Степана Федака (1861–1937). Львів: Манускрипт-Львів, 2020. 304 с.
43. Шамара С. Наддніпрянський сільський учитель другої половини XIX - початку XX ст.: соціально-психологічний та етнокультурний портрет // Інтелігенція і влада. Серія: Історія. 2007. Вип.9. С. 93-100.

Візуальні джерела

Фільми про видатних представників галицької інтелігенції із циклу «Гра долі» («Та, що поруч» – історія першого приїзду до Києва і одруження Івана Франка; «Solo – mea», Част. 1, 2008 р. – історія становлення і шліфування таланту Соломії Крушельницької; «Solo – mea», Част.2, 2008 р. Історія драматичного завершення життя великої актриси Соломії Крушельницької. (https://www.youtube.com/watch?v=53XZp_3AFoU)
Документальний фільм про Івана Франка із серії «Великі українці». (<https://www.youtube.com/watch?v=N17x5oPpo54>)
Документальний фільм про Василя Стефаника із циклу «Гра долі» (<https://www.youtube.com/watch?v=40kFCy38-j8>)
Фільм «Два життя Соломії Крушельницької». Випущено: Студія «Контакт», 1997.

Інформаційні ресурси

<http://history.org.ua/uk> – сайт Інституту історії НАН України, видання «УІЖ».

<http://www.nbu.gov.ua> – сайт Бібліотеки ім.В.Вернадського

<http://etnolog.org.ua/> – сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики і етнології ім. М.Рильського

<https://www.salomeamuseum.lviv.ua/> - сайт Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької у Львові

<http://dimfranka.lviv.ua/> - сайт історико-меморіального музею Івана Франка

<http://pidhirianka.ho.ua/sel.htm> – сайт по Марійці Підгірянці

<https://www.i-franko.name/uk/Folklore/1889/Pokucie.html> - сайт по
І.Франку: життєвий і творчий шлях письменника
<https://diasporiana.org.ua/> - сайт з мемуарами представників галицької
інтелігенції

Викладач

О.Я. Дрогобицька
ініціали, прізвище